

SGK HİZMET SÜRESİNİN TESPİTİ PRİM BELGELERİ

YARGITAY

Hukuk Genel Kurulu 2011/10-641 E.N , 2011/741 K.N.

İlgili Kavramlar

HİZMET SÜRESİNİN TESPİTİ PRİM BELGELERİ

İçtihat Metni

Taraflar arasındaki “Hizmet Tespiti” davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Ankara 13. İş Mahkemesince davanın kabulüne dair verilen 21.02.2008 gün ve 2006/794 E., 2008/69 K. sayılı kararın incelenmesi taraf vekillerince istenilmesi üzerine, Yargıtay 10.Hukuk Dairesinin 05.10.2010 gün ve 2008/8710 E., 2010/12927 K. sayılı ilamı ile;

(...1-Hüküm, 28.02.2008 tarihinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş ise de, ilgili vekâletnamede temyizden feragat yetkisi bulunan aynı avukat tarafından, 11.03.2008 tarihinde temyiz isteğinden vazgeçtiklerinin bildirilmiş olması karşısında, temyiz dilekçesinin feragat sebebiyle reddi cihetine gitmek gerekmiştir.

2-Davalı SGK Başkanlığı avukatı ile TRT Genel Müdürlüğü avukatının temyizine gelince; 5510 sayılı Yasanın Geçici 7. maddesinde yer alan “Bu Kanunun yürürlük tarihine kadar 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı, 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı, 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı, bu Kanunla mülga 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanunlar ile 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesine göre sandıklara tabi sigortalılık başlangıçları ile hizmet süreleri, fiilî hizmet süresi zammı, itibarî hizmet süreleri, borçlandırılan ve ihya edilen süreler

ve sigortalılık süreleri tabi oldukları kanun hükümlerine göre değerlendirilir.” hükmü uyarınca, davanın yasal dayanağı 506 sayılı Kanunun 79/10. maddesi olduğu kabul edilmelidir.

Anılan madde hükmüne göre; Yönetmelikle tespit edilen belgeleri işveren tarafından verilmeyen veya çalıştıkları Kurumca tespit edilemeyen sigortalılar, çalıştıklarını hizmetlerinin geçtiği yılın sonundan başlayarak 5 yıl içerisinde mahkemeye başvurarak alacakları ilam ile ispatlayabilirlerse, bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamaları ile prim ödeme gün sayıları nazara alınır.

Maddenin açık ifadesi karşısında, davacının tespitini istediği sigortalı çalışmalarının sona erdiği tarihten sonra Emekli Sandığına tabi olarak çalışmasını sürdürmesinin hak düşürücü sürenin işlemesine engel olmayacağı açıktır. Hukuk Genel Kurulunun 02.05.1997 tarih ve 1997/10-142 Esas 1997/406 Karar sayılı kararında da bu husus açıkça belirtilmiştir.

Somut olayda, davacının 21.07.1998 tarihinde Emekli Sandığına tabi olarak çalışmaya başladığı, sigortalı çalışmasının sona erdiği 21.07.1998 tarihinden sonra davanın 24.11.2006 tarihinde açıldığı ve beş yıllık hak düşürücü sürenin fazlasıyla geçmiş olduğu gözetilerek davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmiş olması, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

0 hâlde, davalılar avukatlarının bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır...)

gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle yeniden yapılan yargılama sonunda; mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

TEMYİZ EDEN: Davalılar vekilleri

HUKUK GENEL KURULU KARARI

Hukuk Genel Kurulu'nca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüldü:

Dava, hizmet tespiti istemine ilişkindir.

Davacı vekili, davacının davalılardan işverene ait işyerinde geçen ancak Sosyal Güvenlik Kurumuna (SSK) bildirilmeyen 1.9.1994 – 20.7.1998 tarihleri arasındaki hizmetlerinin, sigortalı hizmet olarak tespitini istemiştir.

Davalılar vekilleri, davanın reddini savunmuşlardır.

Yerel mahkemece, davacının hizmet sürelerinde fasıla bulunmadığı gerekçesi ile davanın kabulüne ilişkin olarak verilen karar; Özel Dairece yukarıda yazılı gerekçe ile bozulmuştur.

Yerel mahkeme, hizmetin kesintisiz olarak bir bütün halinde geçtiğinin kabulü ile beş yıllık hak düşürücü süre hesabının 506 sayılı yasa kapsamındaki çalışmanın sonu itibariyle değil, T.C. Emekli Sandığına tabi çalışmanın sonu esas alınarak yapılması gerektiğinden bahisle önceki kararında direnmiştir. Hükmü davalılar vekilleri temyize getirmiştir.

Yerel Mahkeme ile Özel Daire arasındaki uyuşmazlık; sigortalının, 506 sayılı Yasa kapsamında çalışmakta iken, aynı işyerindeki çalışmasının 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Yasasına tabi olarak devam etmesi halinde, hak düşürücü sürenin; bu çalışmalardan hangisinin sona erme tarihi başlangıç alınarak hesaplanacağı; buna bağlı olarak da hak düşürücü sürenin somut olay yönünden gerçekleşip gerçekleşmediği, noktasında toplanmaktadır.

Hemen belirtmelidir ki, çalıştırılanlar, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 3. maddesinde belirtilen istisnalardan olmamak kaydıyla, 2. maddede öngörülen koşulların varlığı halinde kendiliğinden sigortalı sayılırlar.

Sigortalılar ile bunların işverenleri hakkında sigorta hak ve yükümlerinin sigortalının işe alındığı tarihten başlayacağına ilişkin norm, sigortalının kayıt altına alınabilmesi ile sonuç doğurur.

Bildirimsiz geçen çalışmaların tespitine ilişkin dava koşulları ise 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 79/10. maddesinde tanımlanmıştır.

Bunlar; 506 sayılı Kanun kapsamında sigortalı sayılma, yönetmelikte tespit edilen belgelerinin Kuruma verilmemiş ya da çalışmaların Kurumca saptanamamış olması ile anılan davanın hak düşürücü süre içerisinde açılmış olmasıdır.

Sigortalı, bildirimsiz kalan çalışmalarının tespitini hak düşürücü sürenin işlemeye başladığı, hizmetin geçtiği yılın sonundan itibaren beş yıl içerisinde isteyebilir.

Somut olayda; davacı 01.09.1994 tarihinde TRT Genel Müdürlüğünde çalışmaya başlamış, 21.07.1998 tarihinde de T.C. Emekli Sandığına tabi olarak aynı kurumda çalışmaya devam etmiştir.

Davacının aynı işyerinde çalışmaya devam ettiği hususu tartışmasız olup; çalışma kesintisiz devam ettiğine göre, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 79/10 maddesinde yer alan "hizmet" kavramının, somut olay yönünden hem sigortalı hem de emekli sandığı hizmeti birlikte değerlendirilmek suretiyle belirlenmesi ve hak düşürücü sürenin hesabında da bu belirlemenin esas alınması gerekir.

Bu durum "işçi yararına yorum ilkesi"nin doğal sonucudur.

Hal böyle olunca; davacının aynı işyerinde sigortalı hizmeti sona ermekle birlikte Emekli Sandığına tabi hizmetinin dava tarihinde halen devam ettiği, çalışmanın kesintisiz olduğu belirgin olmakla hizmet tespiti davası açmak için yasa da öngörülen beş yıllık hak düşürücü sürenin dolduğunu kabule olanak bulunmamaktadır.

0 halde, aynı yönlele işaretle davanın hak düşürücü süre içinde açıldığının kabulüne ilişkin direnme kararı yerindedir.

Ne var ki, davalılar vekillerinin işin esasına yönelik sair temyiz itirazları Özel Dairece incelenmemiştir. Dosyanın bu inceleme yapılmak üzere Özel Daireye gönderilmesi gerekir.

S O N U Ç: Yukarıda açıklanan nedenlerle direnme uygun bulunduğundan dosyanın davalılar vekillerinin temyiz itirazlarının incelenmesi için 10.Hukuk Dairesine gönderilmesine, 07.12.2011 gününde oybirliği ile karar verildi.